

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România
Str. Matei Voievod nr. 18, sector 2, București
T: +40 21 252 7556 / +40 21 252 7557
F: +40 21 252 4860
W: www.crimelecomunismului.ro / www.iiccr.ro
E: office@iiccr.ro

Cristina Roman, *Bazele legislative ale represiunii comuniste în România*

„Chiar dacă unul a acționat printr-o mai intensă publicitate pentru a-și crea o imagine bună la Moscova iar celălalt în tăcere deoarece nu se mai temea de nimic, atât regimul lui Gheorghiu-Dej cât și cel al lui Ceaușescu au avut ca obiectiv subordonarea societății românești după modelul colosului de la Răsărit. Ceaușescu a recurs la practicile predecesorului său ori de câte ori a simțit că poziția sa de “lider comunist” ar fi putut fi amenințată. El a revizuit, de exemplu, decretul prin care se cerea înregistrarea mașinilor de scris la poliție printr-un nou decret din luna mai a anului 1983. Interzicerea deținerii mașinilor de scris era justificată prin teama tot mai puternică a regimului față de intelectuali. Astfel, acestora le puteau fi controlate “producțiile dușmănoase” contra sistemului comunist. A fost repusă în vigoare și o altă prevedere a regimului Dej din 1958, conform căreia “neraportarea unei discuții avute cu un străin constituie un delict penal”. Continuând în aceeași manieră cu cea utilizată de Dej până spre sfârșitul său, Ceaușescu emitea pe 30 decembrie 1987 un decret de amnistiere pentru unii deținuți de drept comun. Decretul nu se aplica în cazul “delictelor penale grave”, printre care se numărau și întreruperile de sarcină. Totodată, nu se făcea referire la deținuții politici, în condițiile în care autoritățile comuniste le negau existența prin lipsa pedepselor politice din Codul Penal.

Din punct de vedere al semnificației nu se poate vorbi despre legislații diferite ale celor două epoci, cea dejistă și cea ceușistă. Există doar formulări diferite determinate de dorința de a arăta că altcineva este la putere. Esența represivă a rămas aceeași în ambele regimuri comuniste. Sub ambele dictaturi represiunile au cunoscut variații de la o etapă la alta. Dacă sub regimul lui Gheorghiu-Dej, măsurile represive s-au înscris pe o curbă descendentă, sub Ceaușescu, acestea s-au aflat pe o traiectorie ascendentă. În ultimul său an de viață, 1964, Gheorghiu-Dej promova o decizie importantă, amnistia generală. De cealaltă parte, Ceaușescu, în anul 1989 declanșa masacrarea populației ieșită în stradă pentru a-l înlătura de la putere. Prăbușirea sângeroasă a lui ultimului dictator comunist din România contrastează flagrant cu relativa destindere în care lua sfârșit dictatura predecesorului său.

Represiunile dezlănțuite de regimul Ceaușescu nu mai vizau doar pedepsirea unor “infraționi”, ci în primul rând prevenirea lor. Intimidarea lua astfel locul terorii extreme instituită în primii ani de dominație comunistă. O altă particularitate a sistemului ceușist a fost tendința de ascunde caracterul politic evident al protestelor maselor din Valea Jiului (1977) sau de la Brașov (1987). Încadrările celor găsiți vinovați vizau fapte penale specifice: „ultrajul contra bunelor moravuri” și “tulburarea liniștii publice”. În dosarele celor cercetați nu apărea cuvântul grevă. Teama de a nu pierde infimul sprijin internațional îl determina pe Ceaușescu să ascundă încălcarea flagrantă a drepturilor omului din România și existența disidenților politici. După reprimarea revoltei de la Brașov din 1987 și a grevei din Valea Jiului din 1977, organele represive ceușiste decideau fie deportarea participanților în “unități de muncă socialiste”, fie stabilirea

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România
Str. Matei Voievod nr. 18, sector 2, București

T: +40 21 252 7556 / +40 21 252 7557

F: +40 21 252 4860

W: www.crimelecomunismului.ro / www.iiccr.ro

E: office@iiccr.ro

domiciliului acestora în alte localități. Astfel de măsuri aveau un caracter preventiv, urmărindu-se desolidarizarea majorității de “muncitorii reacționari”. Frica punea stăpânire treptat pe România.

Mii de oameni mureau anual în perioada ceaușistă, devenind victime ale unor tehnici de exterminare non-violentă, prin subalimentare, prin hipotermie, prin refuzul asistenței medicale pentru bătrâni ca și prin politica natalității represive. Începând cu anul 1981 au fost introduse măsuri drastice de economisire a energiei termice și electrice, deoarece necesitățile de consum depășeau capacitatea de producție a țării. În iarna 1984-1985 peste 30 de copii au murit în spitale din cauza întreruperilor de curent neanunțate care opreau funcționarea incubatoarelor. Privarea de starea legală de libertate (arestări, torturi, deportări) era înlocuită cu organizarea represivă a însăși stării legale de libertate.”